

STYREMØTE 6. november 2023

Side 1 av 5

Styresak nr.:	75-23	Sakstype:	Beslutningssak
Saksnr. arkiv:	21/01240		

Måned rapport per september 2023 for Sykehuset Østfold HF

Sykehuset Østfold (SØ) har per september et negativt økonomisk resultat på 121 mill. kroner i forhold til budsjett. Resultatet isolert sett for september viser et stort negativt avvik som hovedsakelig skyldes merforbruk på bemanningskostnader. Aktiviteten er i henhold til plan for innlagte pasienter, men lavere innen dagbehandling og poliklinisk aktivitet for alle hovedområder. Sykefraværet er økende og i september var det på samme nivå som tilsvarende måned i 2022.

Forslag til vedtak:

1. Styret tar måned rapport per september til etterretning.
2. Styret er bekymret for den økonomiske utviklingen i september og ber administrasjonen vurdere igangsettelse av ytterligere tiltak for å snu den negative utviklingen.

Sarpsborg, den 30.10.2023

Hege Gjessing
administrerende direktør

Vedlegg: PP-presentasjon

Styresak nr.: 75-23

1. Administrerende direktørs anbefalinger/konklusjoner

Administrerende direktør anbefaler styret å ta månedsrapport for september 2023 til etterretning.

2. Faktabeskrivelse**Tabell 1 Status i september**

Områder	Mål	Denne måned	Forrige måned	Utvikling
Fristbrudd avviklede	Mål	Faktisk	Faktisk	
Somatikk	0	20,1 %	21,9 %	↑
VOP	0	2,8 %	1,4 %	↓
BUP	0	21,2 %	19,6 %	↓
TSB	0	0,0 %	0,0 %	↑
Ventetid avviklede	Mål	Faktisk	Faktisk	
Somatikk	61	79	82	↑
VOP	56	55	64	↑
BUP	50	62	70	↑
TSB	30	23	26	↑
Andel passert planlagt tid	Mål	Faktisk	Faktisk	
Andel passert planlagt tid	95 %	80,3 %	80,6 %	↓
Korridorpasienter og belegg	Mål	Faktisk	Faktisk	
Andel korridorpasienter	0 %	1,7 %	1,1 %	↓
Gjennomsnittlig belegg somatikk	90 %	94,0 %	89,0 %	
Gjennomsnittlig belegg psykiatri		84,0 %	77,0 %	
Andel avviste henvisninger	Mål	Faktisk	Faktisk	
BUP	20 %	15,8 %	13,7 %	↓
VOP	20 %	44,2 %	22,8 %	↓
Økonomi	Mål	Faktisk	Faktisk	
Resultat akkumulert	-30	-151	-118,8	↓

Det er høy andel fristbrudd avviklede og ventende i somatikk og barne- og ungdomspsykiatrien (BUP) også i september. Flest fristbrudd er det innenfor fagområdene ortopedi, øre-nese-hals og øye. Ventetiden er bedret innen alle hovedområder, men er høyere enn plantall for somatikk og BUP. Det er etablert en intern arbeidsgruppe som vil ha som hovedoppgave å se på mulige løsninger for å bedre utviklingen og foreslå tiltak. Andel pasienter som er behandlet innen planlagt tid er marginalt redusert siste måned.

Det var 217 liggedøgn på korridor i september, dvs. en økning fra august hvor antallet var 147. Beleggsprosenten har vært på 94 % innen somatikk og 84 % innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) i september.

Andel avviste henvisninger i BUP viser en negativ utvikling sammenlignet med forrige måned og er på 15,8 %. For voksenpsykiatrien (VOP) er andelen økt i september og er betydelig høyere enn måltall.

Per september er det budsjettert med et negativt avvik på 30 mill. kroner. Resultatet viser et merforbruk på 151 mill. kroner. Dvs. et negativt avvik på 121 mill. kroner i forhold til budsjett. Resultatet isolert sett for september viser et stort negativt avvik som hovedsakelig skyldes merforbruk av bemanningskostnader.

Pakkeforløp kreft

Helsedirektoratets rapportering på pakkeforløp kreft er på plass og tall per august viser en måloppnåelse på 79 % samlet sett for alle forløp og 76 % hittil i år.

Styresak nr.: 75-23

Aktivitet

Per september er aktiviteten målt i DRG-poeng 2,5 % lavere enn planlagt innen somatikk. Målt i antall pasienter er døgnaktiviteten over plan, men lavere for dagbehandling og poliklinikk. Antall døgnpasienter i somatikk var 7 % høyere enn plan i september, dvs. 217 pasienter. Avviket fra plan for poliklinikk skyldes hovedsakelig ledige ubesatte stillinger og høyt sykefravær i perioden. Innen psykisk helsevern og TSB er døgnaktiviteten iht. til plan, men den polikliniske aktiviteten er betydelig lavere, dette gjelder særlig VOP og TSB. Deler av avviket innen TSB skyldes en endring i registreringspraksis.

Økonomi

SØ har et resultat per august som er 121 mill. kroner dårligere enn budsjett. Resultatet for september er betydelig dårligere enn snittet hittil i år og må sees i sammenheng med et høyt merforbruk på bemanning (utbetalte månedssverk) i oktober. Utbetaling av variabel lønn i september gjelder perioden 20. juli til 20. august. Avvik på bemanningskostnader i september utgjør 33 mill. kroner fordelt mellom egne ansatte og innleie. Noe av avviket kan forklares med høyere lønnsoppgjør enn budsjettet, men det er den variable andelen som utgjør hovedvekten av avviket. Årsaker til store avvik og mulige tiltak innen bemanningsstyring er, sammen med tiltak for å redusere fristbrudd, hovedfokus i interne oppfølgingsmøter for september.

Av siste måneds avvik på varekostnader utgjør kjøp av tjenester fra private og andre offentlige leverandører 3,7 mill. kroner. Øvrig avvik gjelder hovedsakelig laboratorierekvisita og behandlingshjelpemidler.

Samlet sett er de aktivitetsbaserte inntektene over plan i september. Satsene for ISF-refusjon er justert opp i henhold til revidert statsbudsjett. I tillegg er det i september tilbakeført 9 mill. kroner fra HSØ for ubrukte midler på kjøp fra private i 2022.

Det dårlige økonomiske resultatet i september gjør at tidligere prognose ikke vil være realistisk for året. Prognosen var satt med utgangspunkt i at resultatet i september var på samme nivå som snitt hittil i år og at buffere som er innarbeidet i budsjettet for perioden oktober – desember vil bidra til positiv utvikling for resten av året. Det foreslås derfor å justere prognose for året med 30 mill. kroner, dvs. tilsvarende negativt avvik i september.

I styresak 33-23 Månedsrapport per mars og innsparingsforslag ble forslag til kostnadsreducerende tiltak besluttet. Alle tiltak er igangsatt og beregnet effekt for 2023 er 18,3 mill. kr. Forutsatt effekt for 2024 var i overkant av 28 mill. kroner. I forbindelse med budsjettprosess 2024 og forventet prisnivå innen pasientreiser er det noe usikkerhet hvorvidt det er mulig å oppnå en besparelse på 1,5 mill. kroner innenfor dette området. I tillegg til besluttede kostnadsreducerende tiltak videreføres øvrig arbeid med å redusere kostnadsnivået i SØ. Oppdatert status innenfor de ulike områdene er:

Variabel lønn

Satsningsområder for å redusere merforbruk av variabel lønn vil være økt innsats for mer helhetlig og langsiktig bemanningsplanlegging og ressursutnyttelse som tar høyde for variasjon i aktivitet over tid. Det er p.t. 5 seksjoner som mottar bistand fra seksjon for bemanningsplanlegging. Effekt av nye arbeidsplaner/turnusplaner gjenspeiles foreløpig ikke i form av redusert variabel lønn, men endringene forventes å bidra til dette over litt tid. I forbindelse med budsjett 2024 planlegges det

Styresak nr.: 75-23

å øke bemanningen i seksjon for bemanningsplanlegging med 2 årsverk hvorav 1 årsverk vil være øremerket bemanningsplaner for leger.

Sykefravær

Oppfølging av sykefravær var hovedtema på sykehusets ledersamling i oktober.

Oppgavedeling

Mandat for ressursgruppe ble besluttet i sykehusledermøte 19. september og det oppleves at det jobbes godt med dette området i sykehuset.

Medikamentbytter

Følges opp i månedlige møter, områder med potensiale for ytterligere besparelser følges opp kontinuerlig.

Privat rehabilitering

Etableringen av intern koordinator for rehabilitering er utvidet til å gjelde alle fagområder i SØ fra september 2023. Sykehuset ønsker også å være pilot for å vurdere alle henvisninger innen opptaksområdet. Eksterne henvisninger vurderes i dag i Sunnaas HF.

Ekstern innleie

Det er *fortsatt* store utfordringer innen psykisk helsevern barn og voksne på DPS-nivå. Kostnadene er i september redusert med 1 mill. kroner sammenlignet mot tidligere nivå. Nedgangen er en følge av noen avviklede innleieforhold.

Andre prosjekter som er gjennomført i 2023 er innføring av talegjenkjenning. Økonomisk effekt i innværende år er 6 mill. kroner som følge av redusert behov for bemanning i skrive-tjenesten. Effekten av tiltaket var innarbeidet i budsjettet for 2023 og følger den plan som er lagt. I tillegg er det gjennomført et prosjekt innen ortopedisk avdeling med modernisering og forbedring av hoft- og kneskole. Prosjektet har medført bedret pasientlogistikk som igjen har gjort det mulig å øke aktiviteten. Dette har gitt en økt inntekt i avdelingen på 3,5 mill. kroner.

Bemanning og sykefravær

SØ har i september et bemanningsforbruk som er 31 månedsverk høyere enn plan og 10 månedsverk høyere enn samme måned i fjor. Gjennomsnittlig merforbruk i 2022 per september var 144 månedsverk, mens det per september 2023 er redusert til 71. Når lønn for oktober er kjørt, forandres dette bildet, med et merforbruk på 204 månedsverk i oktober og et forbruk som er 113 høyere enn tilsvarende måned i 2024. Den variable andelen av lønnskjøring for oktober er regnskapsmessig kostnadsført i september.

Sykefraværet i september var 9,4 % og er økt sammenlignet med foregående måned. I september 2022 var sykefraværet også på 9,4 % slik at økningen i variabel lønn ikke kan forklares direkte med økt sykefravær. Det vises til tiltak beskrevet over for både bemanningsforbruk og sykefravær.

3. Administrerende direktørs vurderinger

SØ har et negativt økonomisk resultat per september på 121 mill. kroner mot budsjett når alle tilleggsbevilgninger fra revidert statsbudsjett og effekt av årets lønnsoppgjør er innarbeidet. Alle besluttede kostnadsreducerende tiltak gjennomføres i henhold til plan og det forventes effekter i tråd med opprinnelige beregninger. Økonomisk utvikling for september er imidlertid svært

Styresak nr.: 75-23

bekymringsfullt sett i lys av fremtidig investeringsbehov. Det er særlig kostnader til variabel lønn som er økende og dette er et tema i alle interne oppfølgingsmøter. Sykefraværet øker i september sammenlignet med august, men er på samme nivå som tilsvarende måned i fjor. Sammen med flere ubesatte stillinger medfører dette lavere poliklinisk aktivitet og økt bruk av innleie og overtid.

Andre særlige områder for oppfølging vil være utvikling av fristbrudd og ventetider, og det er etablert en intern arbeidsgruppe med hovedoppgave å se på muligheter og foreslå tiltak for å snu den negative utviklingen på disse områdene.